

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1980

1980

BRNO 1982

NÁLEZ MLATU LIDU SE ŠŇŮROVOU KERAMIKOU V LIPNÍKU NAD BEČVOU
/okr. Přerov/

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

V dubnu 1980 ohlásil externí spolupracovník opavské expozitury AÚ ČSAV J. Tomáš z Lipníku nad Bečvou nález kamenného sekeromlatu.

Lokalita s pomístným názvem "Ořechy" se nachází 400 m severně až severovýchodně od železniční stanice Lipník nad Bečvou, na východním svahu kóty 284,9 - Hořecko. V její blízkosti /cca 100 m/ leží vodojem a kaplička sv. Anny. Je to v podstatě uprostřed mezi polními cestami, z nichž jedna vede do Trnávky a druhá do Bohuslávky. Mlat slezského typu s nízkou posazeným provrtem má plochou ventrální stranu, Dorzální strana je oblá. Ploché tělo i obloukovité ostří jsou na ventrální straně vytaženy. Nástroj byl vyroben ze světle šedozelené horniny s černými vrostlicemi. D - 119 mm, š - 46 mm, š tělu 30 mm, s ostří 46 mm, s tělu 34 mm, ot - 20 mm. Mlat byl nalezen při hloubení trasy vodovodu /na vyhozené hlíně/, v místě, kde trasa protála bývalé mrchoviště. V blízkém okolí bylo získáno pazourkové rydlo, střep ze žlábkové zdobené amfory lidu popelnicových polí a okrajový střep tuhované zásobnice z XIII. až XIV. stol. Při průzkumu místa nálezů se nám podařilo nalézt i oboustranně klenutou sekerku čočkovitého průřezu se zaobleným tělem. Povrch má jemně upravenou piketáž, ostří je broušeno. D - 66 mm, š - 49 mm, s - 24 mm.

Sekeromlat a patrně i sekerka pocházejí zřejmě z rozrušené mohyly /mohyl?/ lidu se šňůrovou keramikou. Pokud je tomu tak, pak lokalita Lipník - Ořechy spolu s mohylníkem u Vicínova tvoří severní hranici dřevohostické skupiny mohylových pohřebišť šňůrové kultury v Pobečví a na Zábोří.

Fund eines Beiles der Träger der Schnurkeramik in Lipník nad Bečvou /Bez. Přerov/. Im Raume Lipník nad Bečvou-Ořechy wurde bei einem Aushub für die Wasserleitungstrasse ein Beil des schlesischen Types der Schnurkeramik gefunden. Der Fund stammt vermutlich aus einem gestörten Hügelgrab.

STEINBEIL AUS PARTUTOVICE

/Bez. Přerov/

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

Jindřich Tomáš aus Lipník nad Bečvou übergab der Expositur des AÚ ČSAV in Opava ein kleineres Beil, das in der Sammlung der Schule in Partutovice deponiert war. Über die Fundumstände ist nur soviel bekannt, dass es aus dem Kataster der Gemeinde stammt. Mit Rücksicht auf die Form /vordere und hintere Seite ist enger als die Flanken/, auf die Bearbeitung sowie verwendeten Rohstoff, können wir es ungefähr in den äneolithischen Zeitabschnitt datieren.

ÚNĚTICKÉ HROBY V BOLELOUCI

/okr. Olomouc/

Vít Dohnal, Krajské vlastivědné muzeum Olomouc

/obr. 3:1,2/

Při prohlídce rýhy pro vodovod z Nenakonic do vodojemu nad Čertoryjemi byly zachyceny kromě lužických hrobů¹ i tři hroby únětické, JZ od výkrmny býků, v jejímž prostoru při stavbě stájí v r. 1960-1961 už došlo k nálezům únětických hrobů /Z. Trnáčková, Únětické hroby z Bolelouce, okres Olomouc, AR XX 1968, 152-156/. Vodovodní rýha byla vedena zhruba rovnoběžně se silnicí, asi 20 m západně od ní. První hrob se objevil zhruba v místech, kde se napojuje na hlavní silnici cesta z obce, druhý hrob byl asi o 100 m severněji a třetí hrob zas ještě o 50 m dál. Ve všech případech došlo k značnému poškození. Hrobové jámy se daly rozpoznat podle hnědavé výplně, rozpoznatelné v okolí spraši. Dna hrobů se nacházela v hloubce 80 /hrob 1/,

120 /hrob 2/ a 130 cm /hrob 3/.

Hrob 1 měl jámu 130 x 80 cm se zaoblenými rohy. Střední část byla zničena. Z kostry uložené ve skrčené poloze na levém boku se zachovala část lebky ve východním konci a zlomky dlouhé kosti z nohy v západním konci jámy. Lebka ležela na levém spánku obličejem k J. Severně od lebky stála malá nezdobená nádoba s pupíkem na výduť /obr. 3:1/.

Hrob 2 měl jámu 120 x 90 cm. Zachovala se z ní pouze západní část se zbytkem pánve a s kostmi nohou v silně pokrčené poloze. Ve výkopku jsme našli patinou zbarvené úlomky lebečních kostí se zlomkem spodní čelisti. Bronzy ani keramiku jsme však už nezjistili.

Hrob 3 měl jámu 150 x 80 cm, z níž se zachoval západní konec s rozpadlou lebkou a s kostmi horní části trupu. Lebka byla obrácena obličejem k J. V západním konci hrobové jámy byly kosti nohou od kolen dolů, podle jejichž polohy nohy zemřelého musely být poněkud méně pokrčeny než v hrobě 2. Před koleny stála mísa s nízkým hrdlem a čtyřmi oušky /obr. 3:2/.

Poznámka :

1 V. Dohnal, Lužické hroby a sídlištní objekty v Bolelouci /okr. Olomouc/, zpráva v tomto PV.

Úněticer Gräber in Bolelouc /Bez. Olomouc/. Beim Aushub einer Rinne für die Wasserleitung wurden drei Úněticer Gräber erfasst, die eine Fortsetzung der Funde von Úněticer Gräbern beim Baue eines Kuhstalles in den Jahren 1960-1961 sind /Z. Trnáčková, Únětické hroby z Bolelouce, okr. Olomouc, AR XX 1968, 152-156/. Die Lokalität befindet sich ungefähr 10 km südlich von Olomouc auf dem Kamm einer von den mächtigen Lössanwehungen, die von Westen die Talau des Flusses Morava säumen. In den Gräbern waren Skelettüberreste in Hockerlage. Im Grab 1 lag ein Schädel im östlichen Ende, auf der linken Schläfe mit dem Gesicht nach Süden. Bei dem Schädel war ein Gefäß /Abb. 3:1/. Grab 2 enthielt einen zerstörten Schädel am östlichen Ende, auf den Überresten der Schädelknochen waren Spuren der Bronzeapatina. Die Bronzen sind aber nicht mehr gefunden worden. Im Grab 3 lag der Schädel am westlichen Ende mit dem Gesicht nach Süden. Bei den Knien war eine Schüssel /Abb. 3:2/.

PÁTÁ SEZÓNA NA VÝZKUMU V BOROTICÍCH

/okr. Znojmo/

Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno

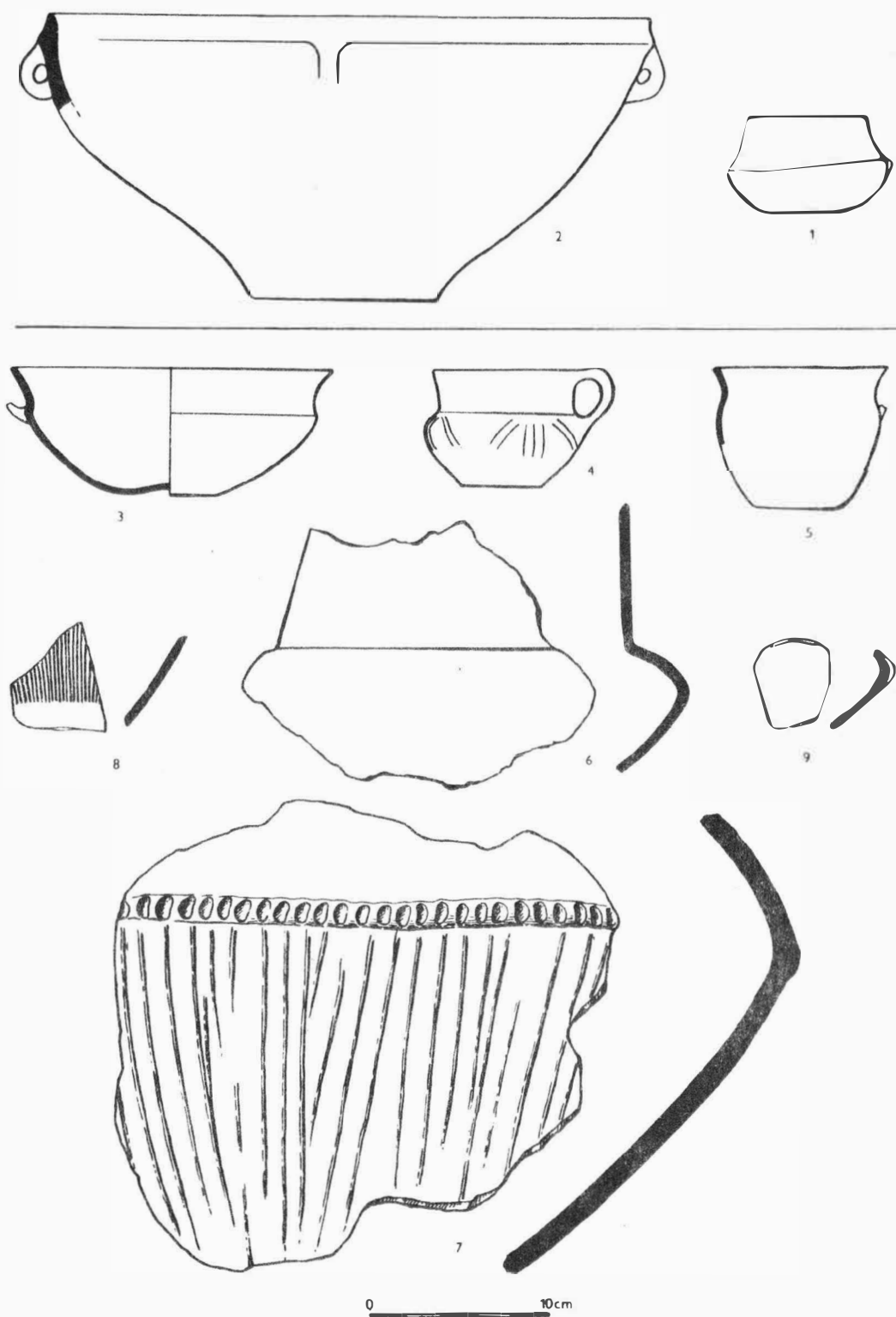
V červenci a srpnu 1980 pokračoval výzkum mohylníku středodunajské mohylové kultury v Boroticích již pátou sezónu. Pro výzkum byla zvolena poměrně velká mohyla č. 16, která se nachází přibližně ve střední části mohylníku. Vedle odkryvu této mohyly se pracovalo současně na navrhování mohyl, zkoumaných v minulých letech.¹

Mohyla č. 16 o průměru přibližně 17 m a výšce 70 cm byla pro výzkum rozdělena křížovými kontrolními bloky na čtyři sektory. Výzkumem byl zachycen zbytek kostrového hrobu mohylové kultury. Další keramický materiál z téhož období byl získán z násypu mohyly.

Poznámka :

1 S. Stuchlík, Výzkum mohylníku středodunajské mohylové kultury v Boroticích /okr. Znojmo/, PV 1976, Brno 1978, 33-34; týž, Pokračování výzkumu mohylníku středodunajské mohylové kultury v Boroticích /okr. Znojmo/, PV 1977, Brno 1980, 38-39; týž, Třetí sezóna výzkumu mohylníku středodunajské mohylové kultury v Boroticích /okr. Znojmo/, PV 1978, Brno 1980, 19; týž, Čtvrtá sezóna na výzkumu v Boroticích /okr. Znojmo/, PV 1979, Brno 1981, 22.

Fünfte Grabungssaison in Borotice /Bez. Znojmo/. Im Jahre 1980 setzte die archäologische Grabung des Hügelgräberfeldes der mitteldonauländischen Hügelgräberkultur in Borotice bereits mit der fünften Saison fort. Für die Grabung wurde das verhältnismässig grosse Hügelgrab Nr. 16 gewählt, das sich ungefähr im mittleren Teil des Hügelgräberfeldes befindet. In dem Hügelgrab im Durchmesser von ca. 17 m und Höhe von 70 cm wurden Reste eines Skelettgrabes der Hügelgräberkultur erfasst und weiteres keramisches Material hat man aus der Aufschüttung gewonnen.

Obr. 3
 Bolelouc /okr. Olomouc/. 1 únětický hrob 1; 2 únětický hrob 3; 3-7 lužický hrob D; 8-9 lužické sídlištní objekty. - 1 Úněticer Grab 1; 2 Úněticer Grab 3; 3-7 Lausitzer Grab D; 8-9 Lausitzer Siedlungsobjekte.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1980

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhový
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Malinková
Na titulním listě: stříbrná mince z mladohradištního hrobu v Mušově
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejně